

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Ympäristövaliokunta torstai 10.10.2024 klo 10.30 / HE 101/2024 vp / Lausuntopyyntö

**Etelä-Savon maakuntaliiton asiantuntijalausunto rakentamislain
muuttamisesta (HE 101/2024 vp)**

Etelä-Savon maakuntaliitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ympäristövaliokunnalle rakentamislain muuttamisesta.

Demokraattiseen päätöksentekoon perustuvan vuorovaikutteisen kaavaprosessin sivuuttaminen sijoittamislupamenettelyllä on vastoin suomalaisen alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän periaatteita.

Esityksen mukaisilla puhtaan siirtymän sijoittamisluvan teollisuushankkeilla olisi vaikutusta myös kiinteistön ulkopuoliseen maankäyttöön ja on mahdollisesti (ja jopa todennäköisesti) vaikutusta laajemmin yhdyskuntarakenteelle ja liikennejärjestelmälle. Teollisuushankkeet ovatkin merkittävää maankäyttöä, joiden sijoittuminen tulee ratkaista kaavoituksella, jonka yhteydessä voidaan kestäväällä ja pysyvällä tavalla ratkaista myös teollisuuslaitoksen ympäristön maankäyttö sekä turvata teollisen toiminnan edellytykset ja kehittäminen pitkällä aikavälillä.

Lain valmistelussa on korostettu, että sijoittamislupa tulee myöntää, mikäli sen ehdot täyttyvät. Laissa esitetyt reunaehdot ovat kuitenkin erittäin tulkinnanvaraisia ja jättävät monta kysymystä avoimeksi. Esimerkiksi pykälän 43 a momentin 3 kirjaukset elinympäristön laadun heikkenemisen kiellosta sekä kohtuuttomasta haitasta jäävät tulkinnaltaan epäselviksi, eikä niitä myöskään lakiesityksen perusteluissa avata.

Lausuntopalautteen perusteella lakia on täydennetty sijoittamisluvan edellytyksiin liittyvällä pykälällä 46 a. Tämä on ehdottoman tärkeä täydennys. Edellytysten täyttymiseksi on oletettavasti tehtävä vaikutusten arviointi, jolla esimerkiksi maisemallisten ja luonnonarvojen säilyttäminen todennetaan. Lisäksi vaikutusten arvioinnista on lisätty oma suppeahko pykälänsä. Lain perusteluissa todetaan, että vaikutusten arviointi vastaa kaavoissa tehtävää vaikutusten arviointia. On kuitenkin syytä huomata, että kaavoituksen vaikutusten arviointia ohjataan maankäyttö- ja rakennusasetuksella, jonka sisältö on huomattavasti kattavampi kuin lakiehdotuksessa. Epäselväksi jää, kuinka vaikutusten arvioinnin tuloksia voidaan hyödyntää lupaharkinnassa ja voidaanko niiden pohjalta tehtävään kokonaisharkintaan perustuen lupa jättää myöntämättä.

Etelä-Savon maakuntaliitto

*Pentti Mäkinen
maakuntajohtaja*

*Marko Tanttu
aluesuunnittelupäällikkö*